

Røde tråder

RØDT

Victor Lund Shammas

I Danmark har Enhedslisten tolv representanter på Folketinget og er støtteparti for regjeringen. I Norge er Rødt et énprosentparti, nesten helt uten politisk innflytelse, men med ambisjoner om storhet. Klassekampen aktualiserte nylig koblingen mellom partiene. Hvis Rødt skal inn på Stortinget, må det lages en ny fortelling om partiet.

Enhedslistens suksess bestod i en blanding av politisk polarisering (en sterk, innvandrerskyldig høyreside), en karismatisk leder (Johanne Schmidt-Nielsens flammende innlegg mot statsministeren under en avgjørende partiledersdebatt) og hardt arbeid på grunnplanet, kunne Stine Brix, valgkampkoordinator for Enhedslisten, fortelle under et besøk til Oslo i vinter.

Nylig fikk partiet nesten ti prosent oppslutning på en meningsmåling, et ufattelig resultat sett med norske øyne. Bjørgulv Braanen påpeker riktignok at partiet står overfor et avgjørende dilemma om hvorvidt de skal støtte regjeringens nye budsjettforslag, i Klassekampen 8. mai.

Suksessen handlet også om å endre fortellingen om partiet. Narrativene som velgere bærer med seg virker som kompass i politikken. De sier noe om hvem som er til å stole på, om hvilke partier som hører til hvilke mennesketyper. Fortellingene er avgjørende når folk står med stemmeseddelen i hånden fordi de lager orden i et virvar av utspill og enkeltsaker.

«Før var vi et parti for menn med pipe og islandsgenser, høyt utdannede filosofistudenter og pønkere fra ungdomshusene», ironiserte Stine Brix. Trikket bestod i å få «vanlige folk» til å skjønne at Enhedslisten ikke bare var noe «raddisgreier» med smal appell. Schmidt-Nielsen snakket først om arbeidsplasser, boligmarked og en krise som rammet danskene hardt

DET VAR EN GANG: Hvis Rødt skal bli et parti for flere enn piperøkende filosofistudenter, brosteinskastende ungdommer og utrangerte ml-ere, må de lage en ny historie om seg selv, skriver Victor Lund Shammas. **FOTO: ADRIAN ØHRN JOHANSEN**

og nært, deretter om høytsvevende idealer.

Ved hjelp av noen sosiologistudenter kartla partiet hvorfor folk ikke stemte på dem. De oppdaget to ting: For det første, at partiets selvbilde (styringsdyktige, men opposisjonelle) ikke stemte overens med folks oppfatning av partiet (rabulistiske agitatorer). For det andre, at svært mange var enige i politikken når de fikk den servert løsrevet fra partikonteksten.

«Hvis Rødt skal inn på Stortinget, må det lages en ny fortelling om partiet»

Partiet prioriterte fire hovedsaker. Sakene er ikke helt overførbare til Norge, men viktigheten av å velge bort noen gode saker til fordel for andre, bedre saker er det. Gode politiske fortellinger er enkle og spissede. De har en fiende, en antagonist (regjeringen). De har en løsning, en protagonist (partiet). De gjentas støtt og stadig. Og de setter fingeren på noe alle tenker og føler, de fanger noe i tidsånden.

Ta et konkret eksempel: I Norge har vi en infrastrukturkrise. Vi merker det hver gang vi står og fryser når toget er forsinket, når vi puster inn

dårlig luft på jobb og i skolen.

Etterslepet i vedlikehold av offentlig bygg og anlegg er på hele 800 milliarder kroner, ifølge en ingeniørrapport fra 2010.

Her har Rødt en gylden anledning til å markere revir. Frps logikk – bruk av oljefondet! – holder ikke mål, på grunn av inflasjon. De rødgrønne, med sitt fastlåste skattenivå fra Soria Moria, har ikke mer å ta av. Rødt kan på sin side vise til at makslønn på 1,5 millioner

kroner vil gi sanselige løft i dagliglivet.

«Du må legge fram konkrete planer som kunne blitt gjennomført i morgen», sa Johanne Schmidt-Nielsen til Klassekampen nylig. Viktigere enn høytsvevende kapitalismekritikk er håndfaste

løsninger. Får du først folk med på en god løsning, kan du kanskje lure med en dose Marx på kjøpet.

Hvis Rødt skal bli et parti for flere enn piperøkende filosofistudenter, brosteinskastende ungdommer og utrangerte ml-ere, må de lage en ny historie om seg selv. Hvordan denne fortellingen slutter er ikke godt å si. Men hvis partiet lykkes, spør det om det ikke er danskene som vil måtte lære av Rødt ved neste korsvei.

Victor Lund Shammas,
sosiologistudent, Universitetet i Oslo
victor.shammas@gmail.com